

James tuli z nekoliko večjo pridnostjo.

Predsednik: „Prašam se, koliko jih bo — —“

Tu postane tuljenje pravcato divjaško rujovenje.

Predsednik nadaljuje: „— — in tu moram pomisliti, da malo batin ne koristi, (James zavpije, kakor da bi jih že dobival) preveč jih pa tudi bi ne doseglo zaželjenega namena (James obmolei in vpre nadepolno svoj pogled v sodnika). Na drugi strani se moram ozirati na število tvojih let, kojih imaš, ako se ne lažeš, ravno petnajst. (James se zopet začne kisati.) Pri tem računam tudi tvoje pričeto leto. Zdi se mi primerno, ne preveč in ne premalo, ako ti jih odločim petnajst (James tuli), katere se ti bodo odštele popolnoma po zakonitih predpisih.“ (prečita dotične točke, ki „na drobno“ razpravljajo zvršitev kazni.)

Vpitje Jamesovo doseže svoj vrhunec. Petnajst batin — tega ni pričakoval. — Dvanajst zdelo se mu je najvišje število, toda tri več, kdo bi si bil kaj takega mislel! In pri tem vé dečko dobro, da se ne manjšajo bolečine s številom vdarcev, marveč se množé.

Jamesa odpeljejo — dolgo se še čuje njegovo britko tuljenje iz podzemeljskih hodnikov, ki vodijo v njegovo začasno stanovanje.

Sodni poročevalci popolnoma molče, kako se je izvršila kazen. Kakov vspan je pač imela?

Ali bo James še lučal kamenje v vlake?

Kakor uči skušnja, ni nobeden ponovil prestopka, zaradi katerega je prestal enako kazen. Ali se je pa tudi poboljšal? To je drugo vprašanje. To je pa tudi popolnoma brez pomena s praktičnega stališča, na katerem se razpravljajo enaka vprašanja na Angleškem. Bolje, da se vije pod brezovko deset pobalinov, kakor da postane nedolžen popotnik žrtva take surovosti. Anglež vporablja tisto zdravilo, katero mu obeta največ pomoči.

Književnost.

„Zur Reform der juristischen Studien, eine pädagogische Studie“ von Dr. Burckhard — Wien 1887, Manz, 88 str., cena 60 kr. — To delo je interesantno ne le zaradi predmeta samega, temveč tudi zaradi tega, ker nam oznanuje, da se namerava na merodajnem mestu preroditi pravniško učenje na avstrijskih vseučiliščih. Misel, ki jo razpravlja pisatelj, je ta, da starinski značaj naših vseučilišč ne ugaja več modernim potrebam, in da posebno pravniške fakultete državi ne odgojujejo tak material, kakor

bi ga potrebovala. Pri pouku se dandanes popolnoma zanemarja vedno bolj razcvitajoče se javno in upravno pravo in nasledek tega je na eni strani: da stopi pravnik v življenje, brez pravega pojma o tako važni stroki, kakor je upravno pravo, na drugi strani, da se toliko imenitno upravno pravo ne more dovolj znanstveno razvijati. Zaradi tega in zaradi drugih pomankljivostij treba bode prestrojiti starodavno pravniško učenje.

Pisatelj govori v prvo o nekaterih lahko izpeljivih preuredbah v studijah na gimnaziji, ki so bistvena podlaga za prosopeh na vseučiliščih. Dijak se mora že tu privaditi racionalnemu učenju, da se vsaj nauči, kako se je treba učiti.

V drugem delu razpravlja pisatelj vprašanje, kako naj bi se izvršila potrebna reforma glede pravniškega učenja. Avstrijsko državno in upravno pravo dobiti mora vse drugo stališče na vseučiliščih, kakor ga ima sedaj. Težava je le, pridobiti zanj potrebni prostor.

Politični predmeti predavajo se dandanes v drugem bijeniji. Nerodnost te razdelitve je jasna. Pravnik, kateremu preti judicijelni izpit, se noče in ne more dovolj pečati s političnimi predavanji, srajca mu je bliža, kakor suknja: najprvo se zanima le za judicijelne predmete, ostalo se bode že našlo!

Zatoraj se mora političnim predmetom dovoliti posebno leto — ta namen se pa da z najmanjšimi žrtvami doseči edino le s tem, da se učno gradivo za vse tri državne izpite v okviru kvadrinenija drugače razdeli.

Novi načrt, katerega predlaga pisatelj, bi bil potem sledeči:

I. semester:

enciklopedija prava	po 3 ure,
rimsko pravo (predavanje)	po 10 ur,
rimsko pravo (čitanje virov)	po 2 uri,
nemško pravo	po 5 ur na teden.

II. semester:

rimsko pravo	po 13 ur,
čitanje virov	po 2 uri,
nemško pravo	po 5 ur na teden.

Že po prvem letu ima slediti pravno-zgodovinski državni izpit.

Opazimo tu takoj, da je kanonično pravo popolnoma skopnelo. Pisatelj je mnenja, da temu predmetu ne gre posebni obligatni kolegij, temveč naj bi se kanonično pravo in njegov pomen za razvoj prava, vpletalo deloma v predavanja o splošnem pravu (gemeines Recht), deloma spravilo v zvezo s predavanji o sorodnih oddelkih avstrijskega zasebnega prava, in staro cerkveno pravo zjediniilo z učenjem modernega cerkvenega prava.

Sledeči štiri semestri posvečeni bi bili predmetom judicijelnega izpita, kakor dosedaj, in končali bi z judicijelnim državnim izpitom.

Po tem takem bi preostajalo četrto leto političnim predmetom in sicer bi se predavalo:

v VII. semestru:

občno avstrijsko državno pravo	po 5 ur,
zgodovina avstr. državnega prava	po 2 uri,
avstr. upravno pravo	po 5 ur,
narodno gospodarstvo	po 4 ure,
avstr. cerkveno pravo	po 4 ure na teden.

V VIII. semestru:

občno avstr. državno pravo	po 5 ur,
avstr. upravno pravo	po 5 ur,
finančna veda	po 4 ure,
zgodovina pravne filozofije (posebno te- orije državnega prava)	po 4 ure na teden.

Po končanem četrtem letu napravil bi se politični državni izpit.

Pisatelj dokazuje, da se s to preustrojo ne bi ponižal znastveni značaj vseučilišč, država pa bi pridobila na ta način praktično in splošno omikanih pravnikov, ki bi v istini ugajali modernim potrebam in odpravilo bi se dovolj neplodnega potratnega učenja. — Država namreč ne potrebuje le nepraktičnih učenjakov, učenjaštvo podpira naj se drugače, s tem da se omeji in povzdigne doktorat.

Advokatura bi se imela oprostiti doktorata, in akademično to dostojanstvo podeliti le kandidatom, ki so si pridobili globokeje znanje, za kar bi jih odškodoval bogato večji pomen doktorskega naslova.

Ni naš namen, kritikovati naznanjeno to knjižico, pripoznati pa hočemo, da je v njej razvita ideja zdrava in njen namen dober. Zategadelj omenili smo to delo bolj obsirno in ga priporočamo čast. gg. čitateljem.

Le toliko naj dostavimo, da se vprašanje o predručenju pravnih studij ne razpravlja samo pri nas, temveč se tudi v sosednji Nemčiji močno ventilira. O tem se nahaja poučljiv članek v „Jurist. Blätter“ l. 1887, št. 45 „Ueber das Rechtsstudium der modernen Zeit von Dr. Pann.“ Pri nas je že l. 1886. naučno ministerstvo pozvalo pravne fakultete, naj razmotravajo revizijo pravnih studij in stavijo vtemeljene predloge, kar se je tudi zgodilo se-vé v jako različnem smislu.

Zatoraj se tudi ni bati prenačljenih prememb in gotovo bode cvetela še nekaj let na naših pravnih fakultetah stara in vendar tako lepa poezija. — *Brokary*

Drobne vesti.

(Osobna vest.) Državni pravdnik ljubljanski, gosp. c. k. nadsod. svetnik Josip Persche gre v pokoj.

(Tržaška odvetniška komora) je pri zborovanji dne 14. januarja t. l. izrekla jednemu svojih članov ukor, ker je pri kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Trstu obtoženca zagovarjal v hrvaškem jeziku. Razun tega pa se je naročilo odboru, naj prijavi pravosodnemu ministerstvu protest proti takemu postopanju „che lede i nostri più sacrosanti diritti e compromette la imparziale serenità della Corte giudicante“. Mar